ENDÜSTRİYEL TASARIMCILAR
MESLEK KURULUŞU INDUSTRIAL
DESIGNERS SOCIETY OF TURKEY

ENTAK
ENDÜSTRİYEL TASARIM AKREDİTASYON KURULU
INDUSTRIAL DESIGN ACCREDITATION BOARD

ETMK - ENTAK

ETİK KURALLAR

ETMK - ENTAK

Endüstriyel Tasarımcılar Meslek Kuruluşu Derneği

Endüstriyel Tasarım Akreditasyon Kurulu

https://entak.etmk.org.tr

Sürüm 1.1 - 10.06.2022

ETMK-ENTAK Etik Kurallar

Endüstriyel Tasarımcılar Meslek Kuruluşu Derneği (ETMK) ve Endüstriyel Tasarım Akreditasyon Kurulu (ENTAK) etkinliklerinde yer alan her ETMK-ENTAK görevlisi (bu terim tekil veya çoğul olarak, bundan böyle ETMK kurulları üyesi, ENTAK üyesi, takım başkanı, program değerlendiricisi, öğrenci değerlendirici, gözlemci, ETMK gönüllüsü ya da ETMK çalışanı anlamında kullanılacaktır) genel etik kuralları ile birlikte, bu belgede belirtilen kurallar doğrultusunda etik davranış içinde olmalıdır. Bu kişiler en üst düzeyde profesyonellik, dürüstlük ve doğruluk standartları ile çalışmalıdır. ETMK-ENTAK etkinlikleri, yansızlık, adillik ve eşitlik gerektirir. ETMK-ENTAK etkinliklerini yürüten herkes, görevini en üst düzeyde etik davranış içinde yapmalıdır. Bu belgenin amacı, ETMK-ENTAK etkinlikleri ile ilgili etik standartların ayrıntılarını tanımlamaktır. ETMK kurullarının üyeleri, ETMK çalışanları ve program değerlendiricileri ETMK-ENTAK Çalışma Yönetmeliğinin 9 ve 10 no.'lu maddeleri uyarınca, bu belgenin sonunda yer alan Gizlilik ve Etik Beyanını imzalamalıdır.

Çıkar Çatışması ve Çakışması

1. ETMK Yönetim Kurulu, Denetim Kurulu ve ENTAK üyeliği, değerlendirme sürecinin tarafsızlığına ve saygınlığına ilişkin sorgulamalara ya da çıkar çatışmalarına ve/veya çakışmalarına yol açabilecek durumlar yaratabilir. ETMK Yönetim Kurulu, Denetim Kurulu ve ENTAK üyelerinin profesyonel ve etiğe uygun bir şekilde davranmaları, gerçek ya da görünür çıkar çatışmalarını ve/veya çakışmalarını açıklamaları ve gerçek ya da görünür çıkar çatışmaları ve/veya çakışmaları ile ilgili olabilecek tartışma ve kararlardan uzak durmaları beklenir.

2. Benzer şekilde, değerlendirme takımı başkanlığı, program değerlendiriciliği, öğrenci değerlendiricilik ve gözlemcilik gibi görevler, değerlendirme sürecinin tarafsızlığına ve saygınlığına ilişkin sorgulamalara ya da çıkar çatışmalarına/çakışmalarına yol açabilecek durumlar yaratabilir. ETMK bu kişilerden profesyonel ve etiğe uygun bir şekilde davranmalarını, gerçek ya da görünür çıkar çatışmalarını/çakışmalarını açıklamalarını ve gerçek ya da görünür çıkar çatışmaları/çakışmaları ile ilgili olabilecek tartışma ve kararlardan uzak durmalarını bekler.

3. Bu politikanın amaçları aşağıda sıralanmıştır:

    a. Değerlendirme sürecinin saygınlığını ve ETMK Yönetim Kurulu, Denetim Kurulu, ENTAK ve değerlendirme takımı üyelerinin kararlarının güvenilirliğini sağlamak,

    b. Adil ve tarafsız bir karar verme sürecini garanti etmek,

    c. Tarafsız hareket edilmesini temin etmek ve tarafsız olunmadığı izlenimi verebilecek davranışların engellenmesini sağlamak.

4. ETMK Yönetim Kurulu, Denetim Kurulu ve ENTAK üyeleri, ETMK ya da ENTAK açısından karar sürecinde olan bir program ya da kurum ile yakın ve etkin bir ilişki içinde iseler ya da geçmişte olmuşlarsa, bu program ya da kurum ile ilgili karar verme sürecine katılamazlar. Yakın ve etkin ilişki aşağıda verilenleri içerir, ancak bunlarla sınırlı değildir:

    a. Kurum ya da programda halen öğretim üyesi, görevli ya da danışman olarak çalışıyor olması veya geçmişte çalışmış olması.

b. Kurum ya da programda görev yapmak üzere görüşmeler veya tartışmalar yapıyor olması veya yapmış olması.

c. Son 20 yılda kurumun öğrencisi olmuş olması.

d. Kurumdan onursal bir derece almış olması,

e. Eş, 1., 2. ve 3. derecede akrabalar ile eşin 1., 2. ve 3. derece akrabalarının kurumun ya da programın öğrencisi ya da çalışanı olması.

f. Kurumla ücret karşılığı olmayan resmi bir bağlantısı (örneğin, kurumun mütevelli heyeti ya da danışma kurulu üyeliği, vb.) bulunması.

5. ETMK Yönetim Kurulu, Denetim Kurulu ve ENTAK üyeleri bir çıkar çatışması/çakışması yaratacak durumlara neden olmayacaklarını ve bu ilkeleri okuduklarını ve anladıklarını ifade eden bir Gizlilik ve Etik Beyanı imzalarlar.

6. Değerlendirme sürecinde görev yapacak takım üyelerinden değerlendirecekleri programa ilişkin kurum ve kişilerle gerçek ya da görünür çıkar çatışmalarının/çakışmalarının olmadığına dair yazılı beyanda bulunmaları, ayrıca istenir.

7. ETMK Yönetim Kurulu, Denetim Kurulu ve ENTAK üyeleri, ilgili toplantıların kendilerinin gerçek ya da görünür çıkar çatışması/çakışması bulunan konuların tartışıldığı ya da karar alındığı bölümlerine katılmazlar. Bir toplantıda çıkar çatışması/çakışması nedeniyle kendisinin yetkisiz olduğunu beyan edenlerin adları kayıtlara geçirilir. Gerçek ya da görünür çıkar çatışması/çakışması aşağıdaki durumlarda oluşur:

   a. Bir program ya da kurumla yakın ve etkin bir ilişki olması.

   b. Parasal ya da kişisel bir ilinti olması.

   c. Kişinin yansız karar vermesine engel olacak bir neden olması.

Etik Kurallar

1. ETMK ve ENTAK görevlileri, program değerlendirmelerinin tüm süreç ve aşamalarında, ETMK-ENTAK akreditasyonu konusunda kurumlara yapacakları sunumlarda ve kamuya yapacakları çeşitli açıklamalarda genel etik kurallarına ve ETMK-ENTAK etik kurallarına uyma, bu faaliyetlerini kamunun güvenliği, sağlığı ve çıkarı doğrultusunda yapma ve bu görevleriyle doğrudan ya da dolaylı olarak çatışan/çakışan faktörleri ENTAK'a açıklama sorumluluğunu kabul eder.

   a. ETMK-ENTAK etkinliklerinde görev yapan kişiler, toplumdaki kişilerin hayatının, güvenliğinin, sağlığının ve refahının endüstriyel tasarımcıların mesleklerini yetkin birer profesyonel olarak icra etmelerine bağlı olduğunun farkındadır.

   b. ETMK ve ENTAK görevlileri, akreditasyon almış bir programın ETMK-ENTAK ölçütlerini sağlamadığı bilgisine sahipse, ya da öyle olduğuna inanmalarına yol açan nedenleri varsa, bu

bilgiyi ENTAK'a yazılı olarak bildirir ve gerekiyorsa daha fazla bilgi için ETMK ve ENTAK ile işbirliği yapar.

c. ETMK-ENTAK akreditasyonu konusundaki sunum, seminer ve toplantı katılımlarının ETMK-ENTAK adına yapılabilmesi için, yapılacak sunum için de dahil olmak üzere, ETMK ve ENTAK'ın onayı alınmış olmalıdır. Bu etkinlikleri yürüten kişinin bağlı olduğu kuruluş ETMK olarak gösterilir ve her türlü etkinlik belgesinde ETMK-ENTAK logosu ve şablonları kullanılır.

2. ETMK-ENTAK etkinliklerinde görev yapan kişiler, yalnızca eğitimli ve/veya deneyimli oldukları özel teknik alanlarda görev kabul eder.

3. ETMK ve ENTAK görevlileri, ETMK-ENTAK adına görev yapan güvenilir kişiler olarak hareket etmeyi kabul eder, tüm çıkar çatışmalarından/çakışmalarından kaçınır ve çıkar çatışması/çakışması olan durumlarda bundan etkilenebilecek tüm tarafları haberdar eder.

   a. ETMK-ENTAK etkinliklerinde görev yapanlar ETMK-ENTAK'ı temsil ettikleri her etkinlikte ve durumda çıkar çatışmalarından/çakışmalarından kaçınır.

   b. Bu kişiler, verecekleri kararları ya da verecekleri hizmetin kalitesini etkileyebilecek ya da etkiliyormuş görüntüsü verebilecek her türlü çıkar çatışmasını/çakışmasını ve çıkar çatışması/çakışması potansiyelini beyan eder.

   c. ENTAK ve ETMK kurullarının üyeleri bir kuruma ya da birimine program değerlendirmesi konusunda danışmanlık yapmaz.

   d. Program değerlendirmesi konusunda bir kuruma ya da birime danışmanlık yapmış, yapmakta olan ya da yapacak olan ETMK veya ENTAK görevlileri, bu durumu ETMK ve ENTAK'a bildirmek zorundadır ve ilgili kurumun programlarının değerlendirmesi sürecinin hiçbir aşamasında yer almaz.

   e. ENTAK görevlileri, kendileri ile ENTAK ya da kendileri ile programları değerlendirilecek kuruluşlar arasında çıkar çatışması/çakışması yaratacak hiçbir görevi üstlenmez, görüşmede bulunmaz ve tartışma içine girmez.

   f. ETMK ve ENTAK görevlileri, programları değerlendirilmekte olan kuruluşlardan ve çalışanlarından doğrudan ya da dolaylı olarak herhangi bir hediye istemez ya da kabul etmez.

   g. ETMK ve ENTAK görevlileri, programları değerlendirilmekte olan kuruluşlardan ve çalışanlarından programların değerlendirme sonucunu etkilemek amacıyla doğrudan ya da dolaylı olarak herhangi bir ödeme yapılmasını istemez ya da böyle bir ödemeyi kabul etmez.

   h. ENTAK değerlendirmeleri konusunda kurumların daveti üzerine, kurumlara sunum yapan, eğitim veren veya danışmanlık yapan ETMK ve ENTAK görevlileri yukarıdaki kurallara uymakla yükümlüdür.

4. ETMK ve ENTAK görevlileri, kamuyu tehlikeye sokan durumlar ya da yasal nedenlerle açıklanması gereken durumlar dışında, program değerlendirme kararları ile ilgili tüm belgelerin ve bilgilerin gizliliğini kabul eder.

a. ETMK-ENTAK etkinliklerinde görev yapanlar, bu görevleri sırasında kendilerine verilen tüm belge ve bilgileri gizli tutar ve hiçbir durumda bu belge ve bilgileri ETMK-ENTAK görevleri dışında herhangi bir amaçla kullanamaz.

b. Bu kişiler, gizli belge, bilgi ve bulguları yasal nedenler dışında açıklamaz.

c. Bu kişilerin gizli belge, bilgi ve bulguları açıklamak zorunda kalmaları durumunda, hem ETMK-ENTAK hem de ilgili kuruluştan izin almaları gerekir ve böyle bir durumda bu bilgi veya belgenin tümü açıklanır.

d. Bu kişiler, kendilerine verilen özdeğerlendirme raporlarını ve kurumdan edindikleri tüm diğer belgeleri kopyalamaz, çoğaltmaz, üçüncü kişi veya kurumlara vermez ve değerlendirme görevlerinin bitiminde imha eder ya da ETMK-ENTAK'a geri verir.

5. ETMK ve ENTAK görevlileri, ETMK-ENTAK içinde ve dışında yapacakları açıklamaların tarafsız ve doğru olacağını kabul eder.

   a. ETMK-ENTAK etkinliklerinde görev yapanlar, raporlarında, açıklamalarında ve ifadelerinde tarafsız ve doğru olacaktır. ETMK-ENTAK adına yapılan açıklamalar ya da yayımlanan her türlü rapor, açıklama ve ifade, yalnızca konu ile ilgili ve uygun bilgileri içermelidir. ETMK-ENTAK etkinliklerinde görev yapanlar, değerlendirme sürecini olumsuz etkileyebilecek kişisel tercihlerini öne çıkaran davranışlardan kaçınır.

   b. Bu kişiler, program değerlendirme konusunda başkaları tarafından telkin ya da teşvik edilmiş hiçbir ifade, eleştiri ya da gerekçeyi açıklamalarında kullanmaz. Bu tür bilgileri kullanmak durumunda kalırlarsa, bunların alıntı olduğunu, alıntının kaynağını ve bu bilgilerle kişisel çıkar sağlıyorlarsa bu durumu açıklamak zorundadır.

   c. Bu kişiler, bir gerçeği yanlış yorumlayan ya da gizleyen ifadeler kullanamaz.

   d. Bu kişiler, kanıtlanmış kişisel hatalarını kabul eder, kendi hata ve kararlarını haklı kılmak için gerçekleri çarpıtamaz ya da değiştiremez

6. ETMK ve ENTAK görevlileri, ETMK-ENTAK ’ın yararlılığı ve saygınlığını artırmak üzere onurlu, sorumlu, etik ve yasal davranır.

   a. ETMK-ENTAK etkinliklerinde görev yapanlar, toplumu aldatıcı davranışlardan kaçınır.

   b. Bu kişiler, kendilerinin ya da birlikte çalıştıkları kişilerin akademik ya da mesleki yetkinliklerini çarpıtmaz ya da yanlış anlaşılmasına izin vermez.

   c. Bu kişiler, başkalarının mesleki saygınlığına, beklentilerine, uygulamalarına ya da işine, doğrudan ya da dolaylı olarak, kötü niyetli olarak ya da yanlışlıkla zarar vermez. Eğer, başkalarının etik olmayan ya da yasal olmayan bir davranış içinde olduğuna inanırlarsa, ilgili somut gözlem ve bilgilerini yetkili makamlara sunar.

7. ETMK ve ENTAK görevlileri, herkese, ırk, dil, din, toplumsal cinsiyet, engelli olma, yaş, medeni durum ve siyasi görüş gibi özelliklerine bakmaksızın, eşit davranmayı kabul eder. Program değerlendirme etkinliklerinde görev alanlar, tüm taraflara eşit ve adil davranır.

8. ETMK ve ENTAK görevlileri, meslektaşlarına ve kendileriyle birlikte çalışanlara mesleki gelişmelerinde yardımcı olmayı ve bu etik kurallara uymalarında destek olmayı kabul eder.

    a. ETMK ve ENTAK, görevlilerini ve program değerlendirmesi ile ilgili olabilecek tüm tarafları bu etik kurallardan haberdar eder.

    b. ETMK-ENTAK, tüm yeni görevlilerini bu etik kuralları anlamaları ve kullanmaları konusunda eğitir.

    c. ETMK-ENTAK etkinliklerinde görev yapmaya devam edenler, mesleki ve etik alanlardaki gelişimlerini sürekli sağlar ve bu konudaki etkinliklere katılır.

9. Bu etik kurallara uymadığı saptanan ENTAK üyesi, takım başkanı, program değerlendiricisi, öğrenci değerlendirici ve gözlemcinin görevleri ENTAK tarafından, ETMK Yönetim Kurulu ve ETMK Denetim Kurulu üyelerinin görevleri ETMK Tüzüğünün 20. maddesine göre ETMK Yönetim Kurulu tarafından, diğer ETMK görevlilerinin görevi ETMK Yönetim Kurulu tarafından, sona erdirilebilir.

ETMK-ENTAK Gizlilik ve Etik Kurallar Beyanı

Endüstriyel Tasarımcılar Meslek Kuruluşu (ETMK) - Endüstriyel Tasarım Akreditasyon Kurulu (ENTAK) Etik Kurallar belgesinin ilk paragrafında tanımı ve kapsamı verilen bir ETMK-ENTAK görevlisi olarak, ben _____, ETMK-ENTAK Etik Kurallar belgesinde verilen etik kuralları okuduğumu, anladığımı, en üst düzeyde etik ve mesleki davranış içinde olacağımı, ve:

1. Program değerlendirmelerini ETMK-ENTAK değerlendirme ölçütlerine göre ve kamunun güvenliği, sağlığı ve çıkarı doğrultusunda yapmayı ve bu görevler ile doğrudan ya da dolaylı olarak çatışan/çakışan faktörleri anında açıklama sorumluluğunu;
2. Yalnızca yetkin olduğum alanlarda hizmet vermeyi;
3. ETMK ve ENTAK adına görev yapan güvenilir birisi olarak hareket etmeyi, tüm çıkar çatışmalarından/çakışmalarından kaçınmayı ve çıkar çatışmasının/çakışmasının ortaya çıktığı durumlarda bundan etkilenebilecek tüm tarafları haberdar etmeyi;
4. Kamuyu tehlikeye sokan durumlar ya da yasal nedenlerle açıklanması gereken durumlar dışında, program değerlendirme kararları ile ilgili tüm belge ve bilgilerin gizliliğini sağlamayı;
5. ETMK ve ENTAK içinde ve dışında tarafsız ve doğru açıklamalar yapmayı;
6. ETMK-ENTAK ’ın yararlılığı ve saygınlığını daha da artırmak üzere onurlu, sorumlu, etik ve yasal davranmayı;
7. Herkese ırk, dil, din, toplumsal cinsiyet, engelli olma, yaş, medeni durum ve siyasi görüş gibi özelliklerine bakmaksızın eşit davranmayı;
8. Meslektaşlarıma ve birlikte çalıştığım kişilere mesleki gelişmelerinde yardımcı olmayı ve bu etik kurallara uymaları konusunda destek olmayı;
9. Bu etik kurallarının ihlal edilmesine ilişkin suçlamalarda kararın hızlı ve adil bir şekilde verilmesi için yürütülecek işlemleri desteklemeyi,

kabul ettiğimi beyan ederim.

Ad Soyad:_____

İmza: _____

Tarih: _____